

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

גליון 2812

יום חמישי ט"ז טבת תשפ"ד
דף היומי בבלי: ב"ק נו | עמוד היומי: ברכות לח: | דף הכולל: ב"מ מט | קנין ירושלמי: שביעית פב
דף היומי בהלכה: קצ"ב א'.
מוסר: שם עולם - ואיתא במדרש רבה' עד 'וזכות שמירת שבת'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער התשובה "והנה מדרגות רבות" עד "ארבעה ועשרים דברים"

ישועות כאן ועכשיו!

למדנו לחפש קיצורי דרך. אבל חשוב לוודא שבסוף הדרך נמצא הקב"ה!! | הרב דוד דמן

שאנחנו חושבים שהם קיצורי דרך אל הטוב האלוקי המוחלט. לומר ארבעים יום פרק שירה, ולהדליק נרות לכבוד הצדיקים, הם דברים מועילים. אין ספק בכך. אבל לא פחות מכך מועיל דיבור ישיר אל הקב"ה. קרוב השם לכל קוראיו. לכל אשר יקראוהו באמת. הקב"ה, שומע תפילת כל פה, רוצה שנתפלל ישירות אליו. לפעמים מרוב סגולות ותחבולות, אנחנו שוכחים שעדיין נותר לנו ערוץ ישיר עם מקור הישועות. אפשר להבין אותנו לגמרי. צרות הזמן ומצוקות הכלל והפרט הגבילו מעט את הסבלנות שלנו. כולנו רוצים ישועות כאן ועכשיו. לא מעוניינים בחסדים שיש לחפש את החסד שבהן בנרות. אנחנו רוצים חסדים נגלים, ברורים ונהירים. ואם זה לא ילך בישירות, אנחנו נבוא בסגולות. סוף-סוף אנחנו הרי 'עם סגולה'...

תמיד כשאני חושב על זה, אני נזכר בסיפור שקראתי בילדותי על הדוקטור רבי אהרן גארדיה זצ"ל, הרופא המפורסם שחזר בתשובה והפך לחסידו המובהק של המגיד הקדוש ממעזריטש זי"ע.

הגיעה אליו בתו של יהודי אחד בבכייה נוראה. אביה חולה אנוש, ויש להצילו בדחיפות. הרופא שמע את דבריה, והחל לארוז את חפציו על מנת ללכת איתו לראות את שלום אביה. אבל במקום למהר, הוא הזדחל לו באיטיות. ארז מפה ומשם, והחל להתלבש

הרב דוד דמן | עם סגולה

ראיתי את המודעה מרחוק, והיא צדה את עיניי. התקרבת אליה במהירות רבה. הנה, עוד סגולה גדולה להינצל מכל רע. אבל אז כשהייתי ממש קרוב, היה כתוב בה כך: 'הייתי זקוק לישועה, והתפללתי להשם, ונושעתני!' המילה 'נושעתני', היתה כתובה באותיות גדולות. ברגע הראשון צחקתי. הטריק היה די מוצלח. ברגע השני הרהרתי לעצמי: כמה שזה צודק. ברגע השלישי כבר אמרתי לעצמי עד כמה חשוב להפיץ את הסגולה הזאת ברבים. לא כי אין מישהו שלא מכיר אותה. כולנו יודעים שהקב"ה הוא כל יכול, ולו הכסף והזהב והחיים והטוב, וברצונו מחליט הכל. אבל לפעמים יש להזכיר לנו בדרכים לא כל כך שגרתיות, אל מי צריך לפנות בשעת צרה.

היום זה עולם של סגולות לכל דכפין. סגולות חשובות שמקורן טהור, כמובן. יהודים מחפשים סגולות, שזה דבר טוב. כי תמיד בסופו של דבר, בסוף דרכן של הסגולות, נמצא הקב"ה. ארבעים יום פה או שם, אינן יכולים לעזור מאומה, אם הקב"ה לא נמצא שם. גם כשאנחנו משתטחים על קברי צדיקים, אנחנו יודעים שהכח של אותם צדיקים הוא הכח לפעול ישועה במרומים. אבל נדמה שבתוך שפע הסגולות, למדנו לחפש קיצורי דרך, או מה

מהיכן ידעת? שאלו אותו מקורביו, והוא ענה: כל זמן שהיא סמכה עלי, על הרופא המומחה, ידעתי שאביה בסכנה. אבל מהרגע ששמה את כל יתבה, כל יתבה, על השם, ידעתי שהוא וודאי יושיע אותה. וכך הווה.

הסיפור הזה, מלמד אותנו את מה שאנו צריכים לזכור בכל עת ובכל זמן, גם כשקשה, וגם כשהישועה לא נראית באופק, שתמיד אפשר לדבר אליו, ותמיד יש מי שמקשיב לנו, והלוואי שנושע כולנו במהרה!

(לשאלות, הצעות ולבטים בכתובת הבאה: D0485858553@gmail.com)

ברוגע ובשלווה, כאילו אין חייו של יהודי מוטלים על הכף. עמדה הבת הבוכייה והתחננה אליו. אנא ממך, דוקטור, חיש נא. מצבו של אבי מסוכן הוא עד מאוד, וחייו תלויים על בלימה. אך הרופא כאילו לא שמע. הוא המשיך בהכנותיו האיטיות למורת רוחה.

לפתע אזלה סבלנותה, והיא הרימה את ראשה לשמים ואמרה: רבש"ע, אני לא סומכת על הרופא הזה יותר. אני סומכת רק עליך! ברגע שהרופא שמע את הדברים, אורו פניו. הוא הסב אליה והפטיר: יכולה את לשוב הביתה, אביך שב לאיתנו.

מיד בגמר התפילה רץ כחץ מקשת לבניין הבנק, אך כשהגיע ראה ש'המנהל' עדיין לא הגיע, ב"ה... המתין כמה רגעים והנה נכנס אל החדר מנהל הבנק לפני האיש מוכרות לו...

המתפלל עם הציבור ממשיך כל השפעות טובות על כנסת ישראל, בגשמיות ורוחניות

האסף, ויש שם בקושי מזומן. אט אט התקבצו עוד ועוד אנשים עד שב"ה הגיע מנינים לעשרה, כל דמו כבר בער' בו מרוב לחץ שלא יאחר את הפגישה החשובה, וכבר חשב 'לברוח' לאחר שמו"ע, אולם ה'חזן ביקש ממנו בתחנונים שישאר עד סוף התפילה, מכיוון שהוא 'חייב' ועליו לומר קדיש אחרי 'עלינו', בליט ברירה החליט האיש להמתין עד סיום התפילה.

מיד בגמר התפילה רץ כחץ מקשת לבניין הבנק, אך כשהגיע ראה ש'המנהל' עדיין לא הגיע, ב"ה... המתין כמה רגעים והנה נכנס אל החדר מנהל הבנק לפני האיש מוכרות לו, כי הוא היה אותו בעל התפילה שביקש ממנו להישאר בביהמ"ד עד אחר גמר התפילה. אמר לו המנהל, ראיתי על פניך עד כמה הנך ממהר ולחוץ, אך לעומת זאת היה ניכר על פניך מידת נאמנותך ויושרך, ועל כן הנני סומך עליו, ובתוך רגעים ספורים נסתיימה הפגישה בהצלחה גדולה.

אין צריך לומר, מה היו תוצאות הפגישה אילו היה בורח קודם חזרת הש"ץ... כשהמנהל נכנס ומוצא אותו 'ברנש' שברח לו ו'קלקל' לו את המנין.

ומעניין לעניין באותו עניין, איתא בספר חסידים (סי' תקמו) וז"ל, "אם תסיר דברי תורה מלבך בעוד שאתה מתפלל הקב"ה ישלם לך, תחת אשר שכחת תזכור כמה וכמה, דכתיב (תהילים קיט קכו) "עת לעשות לה' הפרו תורתך", עת תפלה. עכ"ל. ועל יסוד הדברים נעני ונאמר, שהוא הדין למי שמסיר מלבו ענייני עסקיו ופרנסתו בעוד שהוא מתפלל שהקב"ה ישלם שכרו כהנה וכנהנה.

(באר הפרשה מקץ תשפ"ד)

בדרשתו לפרשת מקץ, סיפר המשפיע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א:

איתא מהרה"ק ה'מאור ושמש' זי"ע (פרשת משפטים) שתפלה בציבור מסוגלת לפרנסה בהרחבה, כרמוז בפסוק (שמות כג כה) "ועבדתם את ה' אלקיכם וברך את לחמך ואת מימך, והסרותי מחלה מקרבך", פתח בלשון רבים ועבדתם ומסיים בלשון יחיד וברך את לחמך, וז"ל. עיקר עבדות ה' הוא שישתתף האדם עם הציבור בכל עניני העבודה, הן בתורה והן בתפילה... ואם מתפלל עם הציבור יהיה מובטח שפרנסתו תהיה מזומנת לו בכל יום ברווחה, וברכה תהיה מצויה לה במעשי ידיו לו, כי על ידי שהאדם מתפלל עם הציבור הוא ממשיך כל השפעות טובות על כנסת ישראל גשמיות ורוחניות, כי על ידי תפילות ציבור ירדו כל השפעות טובות לישראל, וכל הגזירות קשות יתבטלו, ולא יצטרכו להתפלל עוד אלא על הגאולה שלימה שתהיה במהרה בימינו אמן.

שמעתי מאחד מתושבי ניו יארק, אשר עסקיו נקלעו להפסדים וקשיים, ובכדי שיוכל להעלותם שוב על דרך המלך היה זקוק מאוד להלוואה גדולה מה'בנק', קבע האיש תור וזמן להיפגש עם מנהל הבנק היושב במדינת דעטריוט שבארה"ב, ונקבע הזמן לשעה ארבע וחצי אחרי הצהריים.

הלה ידע שעליו להגיע בזמן, ו'אוי לו' אם יאחר אפילו במקצת, כי ה'מאחר' אינו נחשב בעיניהם אלא כ'בטלן', ומה גם שאף נחשד' כמאחר גם בתשלומי הלוואות הבנק, על כן השיע עצמו להיות מן הזריזין המקדימין, והגיע לשם כבר בשעה ארבע, אלא שעדיין לא התפלל מנחה, לכן נכנס לביהמ"ד הסמוך, שם אמורים להתפלל מנחה בשעה 4:00, אלא שבהגיעו ראה שעדיין לא עת

"הייתי בהלם מוחלט ולא הצלחתי לפצות את פי. כעבור מספר שניות סיפרתי לו, שהערב אני מחתן את בני!"

בדיוק בזמן: לאחר 12 שנה! חזר הגביר לאברך שביקש את עזרתו, והעניק לו תרומה מכובדת!

לבנך ולמשפחתו, אלא שכעת אני צריך לכסף כדי לשלם הלילה הקרוב את הוצאות החתונה. אנה, ברחמיך המרובים גלה לי את גדולתך והושיעני!"

כך התפללתי במשך רבע שעה ואז... הטלפון מצלצל. זה היה עשיר מארה"ב.

שתיים-עשרה שנה! קודם לכן, לפני חתונת בני הבכור, ביקרתי אצלו. מכיוון שספרתי לו על מצבי הקשה ושאני בעל חוב גדול - הוא רצה לעזור לי בסכום מכובד כשיזדמן לו, לכן הוא שמר את מספר הטלפון ופרטי חשבון הבנק שלי.

הוא הבטיח שאם יוכל לתמוך בי, הוא יתקשר אלי. "שלום וברכה", הוא אמר, "רציתי לומר לך שמאז שעברו שתיים עשרה שנה לא שכחתי אותך! וכל פעם רציתי לסדר לך עזרה, אבל לא עלה בידי..."

"אתמול התאספנו אני וארבעה מחבריי הנגידים. העליתי את הנושא שלך. כל אחד תרם לך עשרת אלפים דולר. ממש עכשיו הפקדתי לחשבונך חמישים אלף דולר!"

הייתי בהלם מוחלט ולא הצלחתי לפצות את פי. כעבור מספר שניות של שתיקה סיפרתי לו שהיום בערב אני מחתן את בני, והכסף הזה יועיל לי מאוד. הוא שמח מאוד ונתן לי את שמו ושמות חבריו. הוא ביקש שבני החתן יזכיר את השמות בזמן החופה.

סיימתי את שיחת הטלפון. הייתי המום לגלות כמה גדול ה'. עד כמה הדבר גלוי שלא מפסידים ממעשי חסד! אני הלוויתי לידיד עשרת אלפים דולר וזכיתי שכל נדיב החליט לתת לי במתנה בדיוק סכום כזה.

החתונה התקיימה בערב בשמחה גדולה. בשעה מאוחרת חברי הלוויה הגיע בפנים חיורות ומבוישות. הוא ניגש לאחל לי מזל טוב. הלכתי איתו לצד וסיפרתי לו כמה הרווחתי בזכותו. הוא שמח מאוד. אמרתי לו: "הקב"ה נתן לי פי חמישה ממה שהלוויתי, לכן גם אני רוצה לתת מזה 'חומש' לצדקה. זה יוצא בדיוק עשרת אלפים דולר ולכן ההלוואה נהפכה למתנה!"

עיניו של חברי אורו ופרצנו בריקוד כשהתזמורת מלווה אותנו בשירה: "כי הרבית טובות אלי, כי הגדלת חסדך עלי, מה אשיב לך והכל שלך... ואנחנו עמך... החפצים לעשות רצונך".

(פניני עין חמד)

אחד האברכים מהכולל שבו למדתי פנה אלי וסיפר לי שהוא דחוק מאוד בפרנסה. יש לו חובות גדולים בעקבות חתונת בתו. הוא מחפש גמ"ח או אדם שילוה לו עשר אלף דולר. הוא מבטיח להחזיר את הכסף בתוך חודשיים וחצי.

אמרתי לו שאני אחשוב על זה. אולי אוכל לסדר לו משוה. הלכתי לבית ומצאתי שיש לי בחסכונו סכום של שלוש עשרה אלף דולר אותם הכנו לחתונת הבן הקטן שכבר בא בברית האירוסין ובעוד שלושה חדשים החתונה אמורה להתקיים בעז"ה היה לי קשה מאוד להחליט האם להלוות לו את הכסף. מצד אחד, הוא מבטיח להחזיר תוך חודשיים וחצי, כלומר שבועיים לפני מועד חתונת בני. אבל מצד שני, חששתי האם הוא יוכל לעמוד בדבריו ולהחזיר מכיוון שהוא, כפי שסיפר, נמצא בחובות התייעצתי עם מורי ורבי. שטחתי בפניו את המקרה. הוא המליץ לי להלוות לו, גם בגלל שהכרנו אותו שהוא אדם כשר והגון, ובפרט שהתורה הקדושה אומרת על זה: "בְּגִלְל הַדְּבָר הַזֶּה יִבְרָךְ ה' (דברים טו, י). "אם כן", הרב אמר לי, "תהיה בטוח שגם אם הכסף לא יחזור אליך בזמנו - תבורך מן השמיים. ברכת שמיים שווה לאין שעור יותר מעשרת אלפים דולר".

שמעתי לרבי ומורי והילוותי לחבר את הכסף. הוא בירך אותי ושמח שמחה גדולה כי הכסף הזה יעזור לו לכלכלת משפחתו ויחלץ אותו מן המַצָּר.

כעבור חודשיים התחלתי כבר לדאוג. למרות שנפגשנו מדי יום ביומו בכולל, לא נראה ממנו שום סימן שהוא מתכנן להשיב לי את הכסף, אבל נמנעתי מלומר לו דבר כדי שלא אִכְשֵׁל בעוון: "לא תִהְיֶה לוֹ כְּנֶשֶׁה" (שמות כב, כד).

אחרי שבוע הוא כבר לא הגיע בכלל לכולל. כבר הבנתי לקראת מה הדברים הולכים... באותו יום קיבלתי טלפון מהאולם של החתונה כי עלי להביא דמי מקדמה. בחסד ה' יתברך שלושת אלפים דולר שנשארו אצלי הספיקו בדיוק לצורך זה.

עברו חלפו להם חודשיים וחצי. אותו יהודי נעלם מהכולל וגם לא התקשר. עבר עוד יום ועוד יום, כשהחתונה של בני קָרְבָה ובאה ואני לא יודע מהיכן אוכל לשלם.

ערב החתונה הגיע והכסף איננו. ישבתי בחדר לבד ושפכתי את צקון ליבי לפני ה'. אמרתי: "ריבונו של עולם, עשיתי לפי עצת תלמיד חכם, להלוות לאותו יהודי. אני לא מתחרט על כך שעזרתי

תקופה קצרה קודם פטירתו, התבטא ר' שמעון בפני החברותא, כי הוא היה מאוד רוצה להיפטר מהעולם בערב שבת, ולהקבר אחרי חצות...

סיפור השגחה מפעים, שאירע עם ר' שמעון מטלון ז"ל, מהרוגי אסון מירון

שמודע וחי ונושם את חשיבות העניינים הללו, והדבר היה חשוב לו מאוד.

האב ראה בזה כצוואה מחיים של בנו אשר שיכל בנסיבות כה טרגיות, ומילוי משאלתו האחרונה, והיה נסער מאד מהעיכוב שחל, ומהחשש שהשבת תגיע ור' שמעון יעוכב מבוא אל מנוחתו האחרונה בגן עדן חלילה.

ביום שישי הנורא ההוא, בשעה 7:30 בבוקר התייצבו בני המשפחה בפתח המכון, ממתנינים ומתחננים, מבקשים שיתנו להם לזהות. ניסו לערב חכיים, קשרים, להפעיל מהלכים. וכלום... לאחר שעות רבות נזכר אחד מבני המשפחה בבן משפחה קרוב, אשר נמצא בתפקיד ממשלתי כל שהוא, והוא אולי יכול לעזור. הלה נענה לאתגר ולאחר כשעה הופיע במכון לרפואה משפטית. נכנס ויצא, בירר לפי תעודת זהות, ולפתע נמלטה זעקה מפיו. "מצאתי!".

הממצא היה לא אחר מאשר "טביעת אצבע" של רבי שמעון, אשר הופיעה במחשבים הרשמיים של מדינת ישראל. פרט כזה נחשב ל"אקדח מעשן". הוא הופך את הקערה על פיה, ומכאן הזיהוי הפך להיות כמעט מיידי, דקות ספורות לפני שבת, ר' שמעון מטלון בא לקבר ישראל בהלוויה רווית כאב, בקדושה ובטהרה.

איך הגיעה טביעת האצבע לידי המשטרה? כאן מגיע סיפור ההשגחה המפעים.

כמה שנים לפני פטירתו, הוגשה נגד רבי שמעון תביעה קנטרנית על ידי מאן דהו. רבי שמעון, מעיד אחיו רבי ישי, היה נסער מאוד מהתביעה הזו, זה קרה בדיוק ביום של חתונה של אחד מבני המשפחה, היום בו הוא נאלץ להיטלטל בדרכים לתחנת המשטרה, בגלל תלונה שלא היה בה ממש.

אך במשטרה הבהירו לו כי אלה הם הנהלים: גם אם התיק יסגר בסוף, זה התהליך, אין ברירה.

הדבר שהכי הפריע לו, מספר ר' ישי אחיו, היה הצורה שלקחו ממנו טביעת אצבע. התנהגו אלי כמו אחרון הפושעים, והכל בגלל זוטות, "זילזלו בי והשפילו אותי", סיפר ר' שמעון לאביו ולאחיו. "אבא הרגיע אותי, ואמר לו הכל לטובה שמעון, הכל לטובה, אבל מאוד מאוד כאב לו. רק מי שחווה עלילת שוא יבין את עומק הפגיעה והרגשת האונים המוחלטת.

מספר ידידי הר"ר י. שליט"א מבית שמש:

לפני שבועיים נחשפתי לסיפור מדהים על אחד מקדושי מירון, הרב שמעון מטלון זצ"ל.

ר' שמעון התפרסם במיוחד אחר פטירתו, כשהתגלה המכתב המרגש שכתב יום לפני ל"ג בעומר: "במקום להתמלא אכזבה - לקבל את הכל באהבה, במקום לטבוע במים לומר הכל משמים" וכו'.

המכתב הכה גלים ועורר הדים רבים בכל העולם כולו, ואף הולחנו עליו כמה וכמה מנגינות והוא תורגם לעשר שפות.

את הסיפור שמעתי מפי אחיו הרב ישי שליט"א מבית שמש, והוא אישר לי לפרסם עם כל הפרטים.

דומה עלי שהתקופה הזו, שהיא כל כך רוויה בכאב, מתאימה להעלות את נקודת האור הזו.

וכך הוא מספר:

ר' שמעון זצ"ל התבטא בפני החברותא שלו, תקופה קצרה קודם פטירתו, כי הוא היה מאוד רוצה להיפטר מהעולם בערב שבת, ולהקבר אחרי חצות. הגמ' אומרת במס' כתובות: מת בערב שבת סימן יפה לו - ורש"י מבאר: שיכנס למנוחה מיד.

הדברים היו מוזרים בזמנם, יהודי צעיר בן 37 מלא שמחת חיים... במה הוא עסוק?

אבל זו הייתה שיחה צדדית שנעלמה לתהום הנשיה.

סופו של דבר:

ר' שמעון היה אחד מהרוגי מירון, שזכו להיטמן עוד בערב שבת, לאחר שזיהויים הושלם לפני שבת. אך לא רבים יודעים שהדרך לכך היתה רצופת מכשולים. הזיהוי היה כרוך בנס אדיר, ובכאב עוד יותר אדיר מהעבר.

מי שבקיא במלאכת הזיהוי (ל"ע) יודע שהזיהוי הוא אחד הדברים המורכבים. בארוע רב נפגעים רח"ל כמו זה שהיה במירון, הראשונים שזוהו באבו כביר, טופלו. כשהאחרים שלא זוהו עוכבו עד זיהוי מלא, כשלא היה צפי בכלל מתי יתבצע הזיהוי.

ההבנה חילחלה בתודעת המשפחה, כי ר' שמעון הוא בין הנפטרים. אך לזהות בזיהוי סופי, לא התאפשר.

ר' שמעון היה בתחתית הרשימה, והמצב כאב להם מאוד, בפרט שהם היו מודעים לחשיבות הענין ובמיוחד לרצונו המפורש של הנפטר, מה עוד שאביו - יבדל לחיים, הוא איש חברא קדישא

אותו לקבר ישראל לפני שבת, אחרי חצות היום, כרצונו הטהור,
הוא היה הולך לחקירה ההיא בצעדי ריקוד!!!...
(הרב מרדכי הכהן מלאכי שליט"א / 'בטחוני בצורי')

"ב"ה הסיפור התאדה, ואפילו משל לא היה, התיק נסגר
ונשכח מלב כולנו".
"אוי...", אומר אביו של ר' שמעון, "לו היה שמעון יודע כי
בזכות 'התביעה' הזו, הוא יזכה 'בטביעה', טביעת האצבע שתביא

השוכר העמיד את התנור "המיותר" בחדר המדרגות. עכשיו הוא היה הדבר הכי רחוק ממיותר...

כשתנור האפייה הוותיק שליווה אותנו שנים רבות - פרש לגמלאות...

הביתה עמד בחדר המדרגות... תנור אפיה!
מה הסיפור?
ברשותי יחידת דיור מושכרת הצמודה לדירתי.
השבוע התחלף שוכר. הדירה מרוהטת במלואה, פרט לתנור
אפיה.
השוכר הקודם עזב, והשאיר אחריו את התנור לשימוש של
השוכר החדש. ואילו השוכר החדש מצידו הביא עמו תנור משלו
הודעתי לשוכר הקודם שעליו לפנות את התנור. הוא כנראה
לא מצא היכן לאכסנו, הגיע והעמיד את התנור "המיותר" בחדר
המדרגות ...
עכשיו הוא היה הדבר הכי רחוק ממיותר...
הכנסתי את התנור הביתה. החלות נאפו בכבוד הראוי להם,
ותוך שעה המטבח התמלא בחלות שחומות ופריכות לכבוד
שבת קדש, הכל באמצעות התנור שיועד להיות מושלך לאשפה,
והשוכר התעצל להובילו במדרגות.
אבן מאסו... היתה לראש פינה!

מספר הרב מרדכי הכהן מלאכי שליט"א:
סיפר לי הרה"ג ר' ז.ל. מביתר:
בליל שישי שעבר נכנסתי הביתה, הבית היה אפוף ריח של
אפיה, ריח יהודי של ערבי שבתות.
על משטח העבודה היו מסודרות זו לצד זו חלות קלועות
בקפידה בכמות נכבדה, ממתונות לתורן להיכנס לתנור, כאשר
לפתע פרץ ריח של חשמל שרוף, ותנור האפייה הוותיק המלווה
אותנו בנאמנות שנים רבות - פרש לגמלאות ללא הודעה מוקדמת
השעה מאוחרת, לא זמן שמתאים לנקוש בדלת של שכן כדי
לבקש לאפות אצלו.
אם הבצק יישאר עד הבוקר הוא יחמיץ, הזמן קצר והמלאכה
מרובה.
יום שישי חורפי הוא משהו תאורטי גרידא, שמתבטא בעיקר
באמירת שיר של יום...
דומה שהשבת מגיעה תיכף עם סיומו של יום חמישי...
אני חוכך בדעתי, מה עושים כעת? ואז אני נזכר... בדרכי

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

בבא קמא דף נ"ז

כיצד דחה החזון איש הגדרה מה בין אמירה להגה שבתורה?

אם לא יגיד ונשא עונו

'הגדה' (אם לא יגיד) צריך סיפורו הראשון להכיל את הכל בחינת 'אויסגעזאגט' בלא שום שיוור, וממילא כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד.

כאשר הגיעו הדברים אל החזון איש מיד קם והוציא כרכי נ"ך גדולים ממדף הספרים, דפדף פה ושם כשהוא מצביע מיד על יותר מעשרה מקומות שנכתב בלשון הגדה, ושואל לפי תוכן הפסוקים שהוכיחו להיפך, אם נקבל את הכלל שהציב חכם פלוני, כיצד יתפרשו מקראות הללו? אלא זימנין הכתוב משתמש בלשון אמירה, זימנין בלשון הגדה, והכלל הנזכר לאו דוקא.

(החזון איש בדורותיו)

סיפר בעל ה'קהלות יעקב' על גיסו ה'חזון איש': מעשה בחכם פלוני שכתב לחלק בלשונות של מקרא בין אמירה להגדה. וזאת בנוגע למה שדרשו מפסוק בעדות 'אם לא יגיד ונשא עונו' (ויקרא ה א) 'כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד' (כתובות יח:); 'אמירה', חידש הלה וקבע מסמרות, היינו כשאומר אמירתו סתם בניגוד ל'הגדה' המלמדת על גילוי מושלם וביטוי מלא של הענין לאשורו, כעין שכתוב בשמשון 'כי הגיד לה את כל לבו' (שופטים טז ז) כי על כן אחרי 'אמירה' ('זאגן' ביידיש) אפשר שעדיין יש מה להוסיף ולומר עוד, אבל אחרי הגדה ('אויסזאגן') הלא כבר הגיד את כל מה שיש להגיד בדבר הנידון, ולא שייך להוסיף דברים חדשים. אי לזאת מכיון שבלשון המקרא נקרא סיפור העדים בכינוי

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

האם מצות ה'זימון' היא מדאורייתא או מדרבנן?

חייבים בברכת המזון מדאורייתא, מצות הזימון היא מדאורייתא; אבל כשאכלו פחות מ'כדי שביעה', שלדעת רוב הראשונים אינם חייבים בברכת המזון אלא מדרבנן, מצות הזימון אף היא מדרבנן. ולדעת פוסקים רבים, מצות הזימון הוא תמיד מדרבנן. ויש אומרים, שמשלשה ועד תשעה, מצות הזימון מדרבנן; ומעשרה ומעלה, מצות הזימון מדאורייתא.

[שו"ע קצב, א, ומשנ"ב א; בו"מ דרשו, 4]

כאשר שלושה אנשים אוכלים יחד סעודת פת, הרי הם חייבים ב'זימון', כלומר, חייבים להזדמן ולצרף את ברכתם יחד בלשון רבים. והיינו, שאחד הסועדים מְזַמֵּן את האחרים, ואומר להם: "נברך שאכלנו משלו", והם עונים: "ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו", והמְזַמֵּן חוזר ואומר: "ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו". ויש אומרים, שכאשר שלושתם אכלו 'כדי שביעה', שאז

מהו טעם המנהג לומר "ברוך הוא וברוך שמו" בין ברכת ה'זימון' לברכת המזון?

ויש שנהגו, שלאחר ברכת הזימון אומר המְזַמֵּן: "ברוך הוא וברוך שמו", כדי להפסיק בינה לברכת המזון; ויש שנראה מדבריו, שאם הסועדים האחרים אינם עונים 'אמן', אומרים כולם "ברוך הוא וברוך שמו". ולכל הדעות, יחיד המברך ברכת המזון ללא זימון, אינו אומר "ברוך הוא וברוך שמו" לפני תחילת הברכה.

[שו"ע קצב, א, משנ"ב ג-ד, ושעה"צ ב; בו"מ דרשו, 9]

בהמשך לאמור: אם מספר הסועדים הוא עשרה ויותר, צריכים להזכיר בזימון את שם השי"ת, ויאמר המְזַמֵּן: "נברך אלקינו", והם יענו: "ברוך אלקינו", וכן המְזַמֵּן ישוב ויאמר "ברוך אלקינו". ונחלקו הפוסקים, אם לאחר אמירת ה'מְזַמֵּן' "ברוך (אלקינו) שאכלנו משלו ובטובו חיינו", יענו האחרים 'אמן'; אך המְזַמֵּן, לכל הדעות אינו עונה אמן לאחר אמירת האחרים 'ברוך שאכלנו', שהרי חוזר ואומר כן בעצמו.

מהי ה'הזמנה' המיוחדת לברכת הזימון וברכת המזון?

"רבותי מיר וועלין בענטשין", או: "הב לן ונבריק למלכא עילאא קדישא"; והסועדים האחרים עונים, בכל עדה כפי נוסחה: "יְהִי שֵׁם ה' מְבָרְךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם", או "שמים". ועוד נהגו, שהמְזַמֵּן נוטל רשות תחילה, באמירת "ברשות...". בכל עדה כפי נוסחה. ומלבד 'הזמנה' זו, נהגו בקהילות רבות לומר לפני ברכת המזון, כמו גם לפני כל מצוה, "לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה" וכו'.

[משנ"ב קצב, ב; בו"מ דרשו, 2, 6, 7]

חכמינו ז"ל אמרו בזוהר הקדוש, שה'מְזַמֵּן' צריך לומר בפיו לפני ברכת המזון: "בואו ונברך", וכדומה, משום שכל דבר שבקדושה צריך 'הזמנה' בפה לפני עשייתו, כדי להמשיך עליו את הקדושה; ובכל מצוה שמברכים עליה - הברכה עצמה נחשבת להזמנה, אך בברכת הזימון והמזון, שהברכה עצמה היא המצוה, נדרשת הזמנה מיוחדת.

וכך אכן נהגו, בכל עדה כפי נוסחה, לומר: "רבותי נברך", או:

* אסור לעסוק בדברים אחרים בעת אמירת ברכה, תפילה, או עשיית מצוה; ואף בפעולות קלות שאינן מסיחות את הדעת. ויש אומרים, שמותר לנגב את הידים בעת ברכת 'על נטילת ידים' לסעודה, כיון שהניגוב הוא חלק ממעשה הנטילה, ועל כן הוא חלק מהמצוה שמברך עליה. ויש אומרים, שהניגוב מותר גם בעת ברכת 'אשר יצר'.

* חכמינו ז"ל התירו לשכירים לקצר בברכת המזון כדי שלא יתבטלו ממלאכתם על חשבון מעבידם; וכבר כתבו ראשונים, שבזמננו חייבים השכירים לברך את כל ברכת המזון כרגיל.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיילו מקרים צריך ליטול ידים שנית באמצע הסעודה?

וחיוב הנטילה בשנית, הוא אף אם אינו מתכוון לאכול עוד פת בסעודה זו, כי אם לאכול מאכלים אחרים, או לשתות. ומאידך, גם אם אוכל פת לאחר נטילה זו, אינו צריך לשוב ולברך המוציא. ונחלקו הפוסקים, אם חובה להסמיך את המשך הסעודה לנטילה זו, או שרשאי להפסיק ביניהן.

[שו"ע קסד, ב, משנ"ב ט-יג, וביה"ל ד"ה לחזור; בו"מ דרשו, 17 ו-19; משנ"ב קסה, ב; בו"מ דרשו, 6]

מי שנגע באמצע סעודתו במקומות המכוסים שבגוף, או שחיך בשערות ראשו, או שהטיל מי רגלים - יטול את ידיו בשנית. ולדעת המשנה ברורה, לא יברך על נטילה זו, אך אין למחות ביד המברך; ולדעת החזון איש, מותר לברך, ואין למחות ביד הנמנע מלברך. ואם נגע בצואה, או שעשה צרכיו (אף אם ידיו נותרו נקיות) - יטול את ידיו בשנית, ויברך.

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666